

Výroční zpráva organizace KHER za rok 2013

1. Cíle sdružení

Občanské sdružení KHER bylo založeno 11. 4. 2012 a vzniklo na myšlence dlouhodobě podporovat vznik, propagaci a rozvoj literatury Romů. V době rozmachu internetu a elektronických čteček knih tak můžeme efektivně čelit doposud komplikované distribuci děl romských autorů k romským i neromským čtenářům právě využitím virtuálního prostoru. Ten tak může mít na rozvoj romské literární tvorby zásadní vliv. Cílem nakladatelství je proto také posílit povědomí o existenci romské literatury i jejích specificích a zpřístupnit ji, zejména právě prostřednictvím elektronických médií, veřejnosti.

Nakladatelská činnost sdružení KHER se kromě vydávání knih romských autorů soustředí také na sběr a zpřístupnění orální historie, vydávání děl odborných a popularizačních (věnujících se jak literatuře, tak dalším tématům týkajícím se Romů), literatury překladové a dalších tématicky zaměřených publikací.

Další formou podpory této literatury je snaha poskytnout autorům prostor k prezentování svých děl, setkávání se s veřejností, vzájemnému sdílení zkušeností nebo možnosti osobní profesionalizace.

2. Historie činnosti

V průběhu prvního roku existence organizace realizovala celou řadu aktivit, které pomohly upevnit povědomí o stávajících možnostech publikování na našich webových stránkách a dále šířit romskou literární tvorbu mezi čtenáře. V průběhu roku 2012 byly na webových stránkách www.kher.cz publikovány povídky a pohádky romských autorů, probíhala spolupráce se slovenským nakladatelstvím KARI, Muzeem romské kultury v Brně, německou mediální asociací Roma Trial e. V. či bylo zorganizováno autorské čtení romských spisovatelů (např. v rámci festivalu United Islands of Prague). Nakladatelská činnost sdružení vyvrcholila vydáním sbírky *Otcův duch a jiné pohádky romských autorů*, kterou si zdarma stáhlo více než dva tisíce čtenářů. Koncem prvního roku započala také příprava novely Ireny Eliášové *Listopad*.

3. Projekty realizované v roce 2013

3.1 Inkluze nebolí!

V průběhu roku 2013 byl realizován projekt Inkluze nebolí! s podtitulem „Metodickou podporou pedagogů 1. a 2. stupně ZŠ k úspěšnému vzdělávání romských dětí“, v jehož rámci vznikla čítanka a metodická příručka v jednom pro učitele základních škol, kteří pracují (nejen) s romskými žáky. Příručka s názvem *Rozummění* čerpá z romské ústní lidové slovesnosti, literární tvorby Romů a metod Kritického myšlení. Děti si tak mohou jazykové a slohové dovednosti v českém jazyce, ale i dovednosti z jiných předmětů procvičovat na textech romských autorů a získat tak pozitivní vzory z řad Romů, stejně jako možnost ztotožnit se s romským hrdinou, vrstevníkem. Knihu vytvořil tým nakladatelství KHER (Lukáš Houdek, Radka Patočková) spolu s metodičkami MUNI v Brně (Vladimíra Neužilová, Marie Pavlovská). Publikace, která má rozsah 240 stran, obsahuje díla romských autorů a sadu 17 metodik. K těm se váží také audio a videoukázky, které jsou umístěny na webu www.kher.cz a jsou pro učitele volně ke stažení. Všechny z metodik jsou také pro snadnější využití učiteli ke stažení v textové verzi na stejných stránkách tak, aby si každý z učitelů měl možnost jednoduše sestavit vlastní hodinu podle schopností a dovedností svých žáků, a časových možností. Příručka vyšla v PDF verzi a je volně ke stažení na webu nakladatelství.

V návaznosti na vznik příručky proběhly v prosinci tři semináře pro pedagogy vybraných základních škol v Plzeňském a Ústeckém kraji (ZŠ praktická v Horšovském Týně, ZŠ praktická v Trmicích a ZŠ praktická v Teplicích), v rámci kterých se učili s publikací efektivně pracovat. Seminářů se celkem zúčastnilo 56 pedagogů.

Projekt byl financován z dotačního programu MŠMT na podporu integrace romské komunity částkou 180 026 Kč.

3.2 Romani Authors presenting...

KHER se zapojil do projektu Romani Authors presenting... vedeného německou romskou organizací Roma Trial, v jehož rámci proběhly tři série autorských čtení romských autorů z ČR, SR a Maďarska ve Švýcarsku a Německu (např. Renáta Berkyová, Maroš Balog, Eva Danišová, Gusztáv Nagy). Celkem se projektu účastnilo osm autorek a autorů, kteří se ve své tvorbě vrací do dětství. Literární turné s podtitulem „Literatura a život romských autorů ve střední a východní Evropě“ odstartovalo v říjnu ve švýcarské Basileji, dále proběhlo čtení v Curychu a koncem listopadu v Berlíně, Halle/Saale a Drážďanech.

KHER také pro příležitosti veřejných čtení vytvořil výstavu Do jiného světa, jež je sestavena ze soukromých fotografií rokycanských Romů od 40. let do konce let 90. V rámci projektu byla v Německu publikována sbírka romské narativní prózy.

3.3 Vydání novely romské autorky Ireny Eliášové

V dubnu nakladatelství vydalo novelu *Listopad* autorky Ireny Eliášové. Ta balancuje na hranici červené knihovny a detektivky, když rozehrává skutečný příběh z prostředí obchodu se ženami. Publikace vyšla jako e-kniha a je na stránkách nakladatelství ke stažení zdarma, a to jak v PDF do počítače nebo tabletu, v textové verzi pro čtečku Kindle, tak ve formátu ePub.

Listopad, novela popisující životní osudy jedné ze severočeských prostitutek, je v mnoha ohledech výjimečná. Pro romské ženy jsou otázky intimity téměř nepřekročitelným tabu. Je nepřístojné, aby se žena veřejnosti svěřovala se svými intimními problémy, chodila před svým otcem či dalšími členy rodiny byt' jen ve spodním prádle nebo i třeba jen náznakem mluvila o sexu. Irena Eliášová svou novelou toto tabu nečekaně překračuje.

Křest novely proběhl 30. května 2013 v rámci doprovodného programu světového romského festivalu Khamoro a jejím kmotrem se stal známý romský hudebník a moderátor Vojta Lavička.

Všichni, kteří se na vzniku knihy podíleli, tak činili bez nároku na honorář. Kniha proto vyšla bez využití jakýchkoliv finančních prostředků.

3.4 Sounds from the Edges / Tóny z okrajů

Ve spolupráci s Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy byla vydána kolektivní monografie *Tóny z okrajů: Hudba a marginalita*. Tým autorek se v e-sborníku odborných

textů zabývá vztahem hudby a marginality, a to na základě svých terénních výzkumů vybraných marginalizovaných národnostních skupin v rozličných světových zemích (autorky: Zuzana Jurková, Veronika Seidlová, Zita Skořepová Honzlová, Martha Stellmacher). Publikace vyšla jako dvojjazyčná (česko-anglická) a je také zdarma ke stažení na webu Kher.cz. Knihu doplňují autentické fotografie a video ukázky z terénních výzkumů.

3.5 Romano bavišagos

Městská knihovna Prachatice připravila v červnu a říjnu 2013 ve spolupráci s nakladatelstvím KHER pro žáky Základní školy Zlatá stezka 387 literární workshopy a uměleckou dílnu. Svou tvorbu uveřejněnou ve sborníku *Otcův duch* přijely dětem přečíst romské autorky Renáta Berkyová, Iveta Kokyová a Lucie Kováčová. V rámci literárních dílen měli žáci možnost nejen seznámit se s autorkami a jejich tvorbou, ale prostřednictvím literárních her také vytvořily vlastní literární útvary. V umělecké dílně představil dětem módní návrhář Pavel Berky svět módy, vytváření oděvního modelu či různé druhy materiálů.

Projekt podpořila nadace Charity Mints.

3.6 Další aktivity

Stejně jako v prvním roce činnosti organizace i v roce 2013 nakladatelství pokračovalo v publikování nových povídek a pohádek romských autorů na webových stránkách www.kher.cz.

7. ledna 2013 proběhl slavnostní křest první publikované e-knihy *Otcův duch*, která vyšla na sklonku roku 2012. Publikaci pokřtila herečka Bára Hrzánová, která zahájila následující veřejné čtení romských autorů z uvedené sbírky.

4. Členové sdružení a správní orgány

V rámci konání valné hromady v dubnu 2013 byli do níže uvedených funkcí zvoleni následující členové:

Výkonná rada: Mgr. Lukáš Houdek, Mgr. Radka Patočková, Mgr. Iva Hlaváčková

Předseda sdružení: Mgr. Lukáš Houdek

Pokladník: Ing. Zdenka Kainarová

K 31. 12. 2013 mělo občanské sdružení celkem 5 členů. Se sdružením spolupracuje přibližně 5 dobrovolníků.

5. Finanční zpráva za rok 2013

Výkaz zisku a ztráty (v Kč)

	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
NÁKLADY CELKEM	194 073,00	-
A.I. Spotřebované nákupy celkem	293,00	-
A.II. Služby celkem	109 300,00	-
A.III. Ostatní náklady celkem	84 480,00	-
A.IV. Daně a poplatky celkem	-	-
A.V. Ostatní náklady celkem	-	-
A.VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem	-	-
A.VII. Poskytnuté příspěvky celkem	-	-

	Hlavní činnost	Hospodářská činnost
VÝNOSY CELKEM	194 326,00	-
B.I. Tržby za vlastní výkony a zboží	12 100,00	-
B.II. Změna stavu vnitropodnik. zásob	-	-
B.III. Aktivace celkem	-	-
B.IV. Ostatní výnosy celkem	-	-
B.V. Tržby z prodeje majetku	-	-
B.VI. Přijaté příspěvky celkem (dary FO)	2 200,00	-
B.VII. Provozní dotace celkem (MŠMT)	180 026,00	-

C. Výsledek hospodaření před zdaněním	253,00
Daň z příjmů	-
D. Výsledek hospodaření po zdanění	253,00

Rozvaha k 31. 12. 2013 (v Kč)

AKTIVA	4 828,00
B. Krátkodobý majetek	4 828,00
B.III. Krátkodobý finanční majetek	4 828,00

PASIVA	4 828,00
A. Vlastní zdroje	354,00
A.I. Jmění	101,00
A.II. Výsledek hospodaření	253,00
B. Cizí zdroje	4 474,00
B.III. Krátkodobé závazky	4 474,00

Ve výroční zprávě jsou uvedeny pouze vybrané údaje z účetní závěrky. Kompletní účetní závěrka je uložena v sídle sdružení.

6. Plány na rok 2014

V roce 2014 plánujeme:

- Inkluze nebolí! II. – pokračování projektu s cílem vytištění dosavadní elektronické verze příručky a její distribuce do škol, kde se vzdělávají žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále pak realizace 5 seminářů pro pedagogy. Seminář bude obsahovat seznámení s příručkou, specifickými potřebami romských dětí, na které publikace reaguje, následovat bude praktický nácvik zvolených metodik.
- Číst, abychom porozuměli – projekt se zaměřuje na vydání tří e-knih (1. Sborník narativní prózy romských autorů, 2. autobiografická kniha Jiřího Husáka, 3. Sborník rozhovorů s romskými autory) s jejich propagací v českých základních a středních školách jako efektivní doplnění materiálů k výuce českého jazyka, základů společenských věd, multikulturní výchovy atd. Díky dodatečným seminářům se žáci i učitelé setkají s romskými autory.
- Romani authors presenting... – pokračování partnerského projektu s německou romskou organizací Roma Trial, v jehož rámci probíhají autorská čtení romských autorů z ČR, SR a Maďarska ve Švýcarsku a Německu. V roce 2014 proběhne poslední ze tří turné.
- Hlasy Romů – spolupráce na vydání knihy rozhovorů s Romy napříč socio-ekonomickým spektrem jako partneři Ekumenické Akademie.

7. Kontakty

KHER

Sídlo: Veverkova 33, Praha 7, 170 00

IČO: 277 449 83

E-mail: nakladatelstvi@kher.cz

Tel.: 604 463 676

FB: facebook.com/nakladatelstvi.kher

www.kher.cz

Bankovní spojení:

2000317621/2010, Fio banka, a. s.

Číslo registrace u MV ČR:

VS/1-1/88359/12-R, ke dni 11. 4. 2012

8. Poděkování

Nakladatelství KHER z celého srdce děkuje všem, kteří se na činnostech sdružení a přípravě literárních děl podíleli bez nároku na honorář.

V Praze dne 23. 6. 2014

Mgr. Lukáš Houdek

předseda